

A LIMBA

Zoltán György
Zol-Gém Kft.

Egy gyorsan növé, 45 méteres magasságot elérő, száraz évszakban (Kongóban július közepétől október elejéig) lombhullató könnyűfafajról van szó, mely a hordalékos, dús, friss talajokat kedveli. Az igen karcsú és meglehetősen hengeres növésű törzs gyakran 30 m magasságig ágmentes és alkalmas haszonfának.

Nagyságához képest a fának némi képp silány, magasan ülő koronája van, tipikusan horizontálisan növé ágakkal. A törzs alsó végén igen gyakran négy, 3 méter magasságot is elérő gyökérfő van. A világos vagy vöröses szürke, mintegy 10 mm vastag, belül sárgás kéreg a fiatal fáknál fényes és hosszában enyhén pikkelyes, az idősebb fáknál már kérgesebb, repedezett lesz és vékony lemezek formájában válik le.

Normálisan a szíjács és a geszt között különösebb színeltérés nélküli átmenet van, miután friss fa esetében mindkettőnek egyöntetű, világos, szalmasárga színezete van. Azonban (különösen az idősebb törzseknél és a termőhelytől is függően) gyakran előfordul a geszt belső, sötétebb elszíneződése, mint fiziológiai életkorjellemző. Ez a gesztszín erősen a szürkésbarna és a feketésbarna között ingadozik, és gyakran olívaszínű, övszerű ragyogása van, illetve világosan és

sötéten mintázott. A nagy tracheák egyesével, de kettes, hármas, sugaras csoportokban is rendezettek és homlokmetsetben nagyító nélkül, elosztott pórusokként ismerhetők fel. Többnyire kevesebb, mint $10/\text{mm}^2$ van belőlük. Hosszanti metsetben a tölgyhöz hasonlóan feltűnő, részben csavart póruscsatornáként jelennek meg.

FELDOLGOZÁSA ÉS FELHASZNÁLÁSA

Szilárdsági tulajdonságait tekintve a limba fa részben az európai tölgyhöz hasonlítható. Meglehetősen rugalmas, és jó az ütés- és keresztirányú húzószilárdsága. Ezzel szemben a sötétebb verziója kevésbé szilárd, sokkal törékenyebb.

A természetes és műszárítás gyorsan és nagyobb vetemedések

nélkül zajlik le. Figyelembe kell venni, hogy a sötétebb és sokkal nedvesebb geszt hosszabb szárítást igényel. Abban azonban alig van különbség, hogy a fát hasítva vagy erezetirányban fűrészelik. Magas

keményítőtartalma miatt általánosságban gomba- és rovarérzékeny. A limba fa szárításánál a kamra részesítendő előnyben, mert az egyenletes hőmérséklet meggátolja a rovarfertőzést (lyctida). A limba gőzölésére egy meghatározott, bevált eljárás van, melynek során a törzseket 100°C -ra melegítik fel. Ilyenkor a gesztben 60°C -os hőmérséklet uralkodik, mely minden rovar és rovarlárva elpusztít. Ennek a kezelésnek az időtartama az adott törzsek vastagságától függ, átlagosan 48–60 órával lehet számolni. A világos limba jól enyvezhető és pácolható. Csavarozásnál és szegezésnél óvatosságnak kell lenni, előfűrés ajánlott. A fa fedőanyag-hordozó, belső felhasználásnál minden felületkezelési mód alkalmazható. Mára a limba fának sokféle felhasználási lehetősége van. Különösen a világos árúnak (pl. Kongóból) van szilárd piaca a furnér- és rétegtfalemez-gyártásban. Gyakran dolgozzák fel ajtótakaró furnérnak, ekkor a késelést részesítik előnyben a hámozással szemben. Az ajtógyártásban használt sötét vagy elszíneződött limbából ún. mázolható ajtók készíthetők. Az egészen sötét gesztű limba furnér nagyon keresett díóhelyettesítő még Európában is. ■

